

Schriftelijke statenvragen van de Statenfractie van de VVD over Datacenters in de verstedelijkingsstrategie MRA, ingediend op 9 april 2021, en de antwoorden daarop van het college van Gedeputeerde Staten zoals vastgesteld op 25 mei 2021 (2785068).

1. *Is het College bekend met het bericht*

'<https://www.omroepflevoland.nl/nieuws/227972/plannen-voor-cluster-datacenters-langs-snelweg-a6-a27>' van Omroep Flevoland op 8 april 2021?

Antwoord: Ja.

2. *(a) Kan het college verduidelijken waarom in de MRA al wordt gesproken over een datacenter in Flevoland terwijl de Provincie nog geen eigen strategie heeft uitgewerkt?*

Antwoord: Amsterdam/MRA is een hotspot op het gebied van digitalisering en datacenters, waarbij vooral de zogenaamde hyperconnectiviteitsclusters voor een sterke positie van de MRA als Europese hotspot hebben gezorgd. Echter, de huidige clusters bereiken hun grenzen en er zijn om verschillende redenen geen uitbreidingsmogelijkheden meer. Om de MRA toch zijn vooraanstaande positie te laten behouden, is vanuit de MRA het initiatief genomen om te onderzoeken waar binnen het MRA gebied nog mogelijkheden zijn. Uit onderzoek door een externe partij is gebleken dat Flevoland het meest geschikte gebied is om een nieuw connectiviteitscluster te ontwikkelen.

Gemeente Almere heeft als MRA-lid aangegeven om in samenwerking met de provincie Flevoland de eventuele vestiging van datacentercluster in haar omgeving te willen onderzoeken. Om er voor te zorgen dat de vestiging van een 4^e hyperconnectiviteitscluster onder voor provincie Flevoland acceptabele randvoorwaarden plaatsvindt, heeft provincie Flevoland er voor gekozen een eigen datacenterstrategie te ontwikkelen. Hiervoor wordt een aantal onderzoeken uitgevoerd die moeten leiden tot nieuwe kaders voor de vestiging van nieuwe datacenters in Flevoland.

Een provinciale datacenterstrategie is geen vereiste om de komst van datacenters te mogen faciliteren. In Nederland zijn bedrijven vrij om een vestigingslocatie te kiezen. De gemeenten beoordelen in eerste instantie de wenselijkheid van een dergelijke vestiging aan de hand van hun vestigingsbeleid en bestemmingsplannen. De sturingsinstrumenten hiervoor zijn al verwoord in de bestaande wettelijke kaders en betreffen zowel bevoegdheden van gemeenten als provincies.

Afhankelijk van de situatie in een gebied of regio, kan zich de situatie voordoen om meer invloed te hebben op de komst van datacenters en dat met elkaar af te stemmen in de vorm van een (regionale) datacenterstrategie.

2. *(b) Is het college het met de Flevolandse VVD eens dat dat eigenlijk de verkeerde volgorde is? Zo niet, waarom niet?*

Antwoord: Ons college is het op dit punt niet met u eens. Datacentersontwikkelingen zijn vergelijkbaar met alle grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen. Voor alle bedrijven bestaan wettelijke ruimtelijke en milieueisen waaraan getoetst wordt. Het ontwikkelen van een strategie creëert in die zin geen nieuwe wettelijke sturingsmogelijkheden. Wel maakt dergelijke strategie inzichtelijk hoe door de provincie wordt omgegaan met bovenwettelijke mogelijkheden en welke gebieden in Flevoland aantrekkelijk zullen zijn voor dergelijke ontwikkelingen.

Daarnaast is het een samenspel van behoefte aan een dergelijke ontwikkeling vanuit de markt en het ontwikkelen van goede (beleids)kaders om de MRA-ontwikkelingen zoveel mogelijk aan te laten sluiten bij de opgaven en ontwikkelingen binnen Flevoland.

Omdat de MRA al te maken heeft met drie bestaande hyperconnectiviteitsclusters en de ruimtelijke beperkingen in zicht zijn, gaat het sneller om de eventuele strategische uitgangspunten te definiëren. Echter staan deze uitgangspunten niet vast en zullen variëren per omgeving waarin de ontwikkelingen plaatsvinden. De MRA datacenterstrategie is dus adviserend en richtinggevend en niet leidend voor Flevoland.

3. Kan het college aangeven wat de onderlinge afhankelijkheid is tussen de verstedelijkingsstrategie MRA en de eigen datacenterstrategie?

Antwoord: De MRA-datacenterstrategie heeft een agenderend en geen besluitvormend karakter. De Flevolandse datacenterstrategie zal daarom altijd leidend zijn (boven de MRA-datacenterstrategie). Besluitvorming over de provinciale datacenterstrategie blijft voorbehouden aan Provinciale Staten.

Er wordt wel naar gestreefd om beide trajecten goed op elkaar af te stemmen, zodat ze elkaar versterken en complementair aan elkaar zijn.

Zowel ambtelijk als bestuurlijk is de provincie aangesloten op de MRA-datacenterstrategie. Deze strategie wordt geïntegreerd in de verstedelijkingsstrategie van de MRA omdat deze sterk gerelateerd is aan verdere ontwikkelingen binnen de metropoolregio. De MRA-datacenterstrategie binnen de MRA Verstedelijkingstrategie is richtinggevend, wat betekent dat er een aantal gezamenlijke uitgangspunten in worden gedefinieerd die richtinggevend zijn voor gemeentelijk en provinciaal datacenterbeleid.

Echter, omdat regio's verschillend van aard zijn (bijv. qua beschikbare energie, ruimte en water) en ook verschillende eisen kunnen stellen aan bedrijfsvestiging, gaan de MRA-gemeenten en provincies Noord-Holland en Flevoland uiteindelijk zelf over hun eigen beleid en besluitvorming. Het is aan de provincies om te bepalen wat wel en wat niet binnen hun administratieve grenzen kan. Daarom is het denkbaar dat vereisten voor één specifieke omgeving de aanbeveling voor een andere omgeving zullen vormen.

4. Kan het college uitleggen hoe de onderlinge afstemming op het gebied van datacenters tussen de MRA, de provincie Flevoland, de gemeente Almere en de gemeente Lelystad heeft plaatsgevonden?

Antwoord: De MRA datacenterstrategie is binnen de MRA belegd bij de platformen Economie en Ruimte. Het onderwerp staat met grote regelmaat op de agenda's van de ambtelijke, directeuren- en bestuurlijke overleggen van beide platvormen, waarin alle genoemde partijen zijn vertegenwoordigd. Via die route vindt dus regelmatig afstemming plaats. Daarnaast is de provincie Flevoland en de gemeente Almere ambtelijk vertegenwoordigd in het kernteam dat de MRA datacenterstrategie en in de stuurgroep die dit traject bestuurlijk trekt. Hiermee worden de belangen van de provincie Flevoland goed geborgd en kan de afstemming met de Flevolandse datacenterstrategie ook goed plaatsvinden.

5. (a) In het bericht van Omroep Flevoland wordt gemeld dat de gemeente Zeewolde niet op de hoogte is van de mogelijke komst van een cluster van datacenters op hun grondgebied. Is het college het met de Flevolandse VVD eens dat er bij de provincie Flevoland een informatieplicht is als er vanuit de MRA ontwikkelingen plaatsvinden die die andere Flevolandse gemeenten raken?

Antwoord: Ons college herkent zich niet in de constatering dat de gemeente Zeewolde niet op de hoogte is van de plannen inzake MRA-datacenterstrategie. Het college is het met uw fractie eens dat de provincie Flevoland een informatieplicht heeft richting haar gemeenten als er vanuit de MRA of andere netwerken ontwikkelingen plaatsvinden die deze gemeenten raken. Het college is van mening dat het in dit specifieke geval ook aan die plicht heeft voldaan, aangezien de gemeente Zeewolde als sinds begin 2020 ambtelijk is aangesloten bij de MRA-datacenterstrategie ontwikkelingen.

5. (b) Zo ja, hoe kan het dan dat de provincie als MRA deelnemer niet in staat is geweest om de gemeente Zeewolde hierbij te betrekken? Zo niet, kan het college dan uitleggen hoe de communicatie tussen de MRA, provincie Flevoland en alle gemeenten in Flevoland is geregeld?

In het MRA verband ziet de provincie op verschillende thematische onderdelen toe dat de belangen en ontwikkelingsplannen van onze gemeenten die buiten de MRA vallen niet belemmerd worden door de ontwikkelingsplannen van de MRA. In het geval van belangenverstrengeling worden de desbetreffende gemeenten aan de MRA-tafel uitgenodigd om gezamenlijk naar een oplossing te zoeken.

Provincie Flevoland is vanaf oktober 2019 ambtelijk vertegenwoordigd geweest in de MRA werkgroep die het proces heeft begeleid om tot de MRA-datacenterstrategie te komen. Zodra in dit traject duidelijk werd dat voor de ontwikkeling van een onderstation (een elektrische installatie in het hoogspanningsnet), dat ten behoeve van uitbreiding van Almere en een eventueel nieuwe datacentercluster gerealiseerd moet worden, het grondgebied van Zeewolde in aanmerking komt, is door de provincie verzocht om gemeente Zeewolde bij de werkgroep uit te nodigen. Daar heeft MRA gehoor aan gegeven. Vanaf januari 2020 heeft de gemeente Zeewolde ook ambtelijk deelgenomen aan de vergaderingen van deze werkgroep.

Ons college wil ook vermelden dat pas in mei 2020 uit nadere studies duidelijk is geworden dat vanuit technische en financiële overwegingen het wenselijk is om de datacentercluster in de directe omgeving van het onderstation te realiseren. Dit heeft als mogelijk gevolg dat het wenselijk is om naast het onderstation ook het datacenter zelf op grondgebied van Zeewolde te realiseren. Zeewolde was dus vanaf het begin van deze laatste ontwikkeling aangesloten op dit traject.

Het feit is wel dat op het moment dat de plannen voor de eventuele 4^e hyperconnectiviteitscluster uit nadere MRA onderzoeken naar voren kwamen, waren er al door gemeente Zeewolde voorbereidingen getroffen om de herziening van het bestemmingsplan voor de mogelijke hyperscale datacenter op Trekkersveld IV te starten.

6. Heeft de komst van het hyperscale datacenter op Trekkersveld 4 in Zeewolde er voor gezorgd dat de infrastructuur in Flevoland juist aantrekkelijker is voor de komst van andere datacenters? Zo niet, wat is dan de dominante overweging om juist nog een datacenter in zuidelijk Flevoland te onderzoeken?

Antwoord: De komst van een hyperscale datacenter in Zeewolde is een ontwikkeling die helemaal los staat van de MRA-datacenterstrategie ontwikkelingen. De locatiekeuze voor de MRA hyperconnectiviteitscluster is gebaseerd op een aantal onderzoeken en niet beïnvloed door de komst van het hyperscale datacenter in Zeewolde. Hierbij wil ons college benadrukken dat het om twee verschillende typen datacenters gaat:

- Hyperscale datacenter: dit betreft een datacenter van één, over het algemeen grote, investeerder die dit datacenter wil gebruiken voor zijn eigen bedrijfsvoering. Dit is vergelijkbaar met bijvoorbeeld het datacenter van Google in Eemshaven.
- Hyperconnectiviteitshub: dit betreft een datacenter waarin verschillende bedrijven hun servers onderbrengen of een serverruimte huren. Dus eigenlijk is het een soort van verzamelgebouw waarin allemaal servers staan van allemaal verschillende bedrijven.

Een belangrijke reden dat zuidelijk Flevoland als interessante locatie voor een nieuwe hyperconnectiviteitshub is aangemerkt binnen de MRA-datacenterstrategie, heeft vooral te maken met de afstand tot andere hyperconnectiviteitshubs in de MRA. Deze afstanden mogen volgens de sector bij dat soort verbindingen niet te groot zijn (max. 10-15 km). Dit heeft met snelheid van dataverkeer te maken en is van belang voor organisaties en bedrijven waar (digitale) transacties binnen nanoseconden moeten plaatsvinden.

Vanwege deze reden is in Flevoland het gebied tussen Almere en Zeewolde qua afstand geschikt voor een eventuele nieuwe hyperconnectiviteitshub vanwege de afstand tot de connectiviteitshub in Diemen. Lelystad is bijvoorbeeld al te ver weg voor hyperconnectiviteit.

7. Is het college het met de Flevolandse VVD eens dat het goed is om in gesprek te gaan met de inwoners over zaken die hen mogelijk raken? Zo ja, gaat het college in op het verzoek van het platform Oosterwold om in gesprek te gaan over de komst van een mogelijk cluster van datacenters, zoals gevraagd in hun brief van 31 maart 2021, geplaatst op de LIS van week 13? Zo niet, waarom niet?

Antwoord: Ons college is het met uw fractie eens dat het goed is om in gesprek te gaan met de inwoners over zaken die hen mogelijk raken. In het bestuurlijk overleg Oosterwold is afgesproken dat de wethouder van de gemeente Almere als eerste aanspreekpunt voor de inwoners zal fungeren.

Het is wel de wens van ons college om in het verkenningsonderzoek naar de mogelijkheden van het gebied Oosterwold, dat onder leiding van gemeente Almere wordt uitgevoerd, ook de elementen die genoemd worden in de brief een plek te geven.

8. Kan het college aangeven welke andere elementen uit de verstedelijkingsstrategie nog onderdeel zijn van de beleidsvorming binnen de eigen provinciegrenzen?

Antwoord: Rijk en regio werken gezamenlijk aan de verstedelijkingsstrategie voor de MRA. Deze moet bijdragen aan de doorontwikkeling van de MRA tot een metropool van grote klasse met aandacht voor de menselijke maat. De besluitvorming over de strategie is aan de raden en staten maar zal deels ook zijn gedelegeerd bij de dagelijkse besturen. Daarnaast besluit het rijk over een aantal interventies.

Elementen uit de verstedelijkingsstrategie voor beleidsvorming binnen de provinciegrenzen zijn onder andere:

- de aard en kwaliteit van de verbindingen tussen Amsterdam en Almere (IJmeerverbinding),
- het ecologische ambitieniveau binnen- en buitendijks,
- tracering van extra hoogspanningsverbindingen,
- benutten van de recreatieve spillover uit Amsterdam en de economische profilering (circulaire economie, energietransitie, waterstof etc.) in combinatie met het type bedrijvigheid dat wordt geacommodeerd (bedrijfsverplaatsingen elders uit de MRA)
- en tot slot de versterking van het voorzieningenniveau in de Oostflank van de MRA.